

створення формалізованих інформаційних потоків (документообігу) формування витрат, що дає можливість оперативно фіксувати поточний стан виконання тих чи інших показників діяльності підприємства;

можливість спланувати поточну діяльність підприємства на основі аналізу витрат і спрогнозувати результати, побудувати модель майбутнього стану підприємства;

забезпечення поточного контролю й аналізу результатів фінансово-господарської діяльності підприємства;

автоматизація функції обліку, контролю, аналізу витрат і планування діяльності підприємства.

Отже, контролінг витрат є необхідним інструментом, який сприяє створенню взаємозв'язків між окремими управлінськими структурами, а також об'єднанню різноманітних аспектів управлінської діяльності та дозволяє підвищити якість та управлінських рішень, що ухвалюються на підприємстві.

Список використаних джерел:

1. Остапенко Т. М. Інформаційне забезпечення контролінгу витрат / Т. М. Остапенко // Проблеми економіки. – 2013 – № 4. – С. 375–383.

2. Паскалова А. Г. Зміст контролінгу витрат та його роль у прийнятті фінансових рішень / А. Г. Паскалова // Ринок цінних паперів України. – 2012. – №7. – С. 57-63.

3. Прохорова В. В. Контролінг в управлінні витратами підприємств : монографія / В. В. Прохорова, Н. В. Сабліна. – Харків : УкрДАЗТ, 2010. – 256 с.

4. Пустова І. В. Методи управління витратами в сучасних умовах: ефективність застосування, переваги та недоліки / І. В. Пустова // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – № 11. – С. 39–42.

5. Савчук Д. Г. Контролінг витрат в антикризовому фінансовому управлінні підприємством / Д. Г. Савчук // Облік і фінанси. – 2014. – № 4 (66). – С. 140–145.

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД І ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ У БУДІВНИЦТВІ

Стадник Г. В., канд. екон. наук, професор, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Нові вимоги до системи освіти для будівельної галузі, що продиктовані процесами діджиталізації, та структурні зміни у будівництві вимагають вирішення проблеми підготовки економістів-будівельників, що мають сформовані вміння опанувати та використовувати новітні інформаційно-телекомунікаційні технології у вирішенні професійних завдань і забезпеченні фінансово-економічної безпеки.

Перспективними напрямками дослідження зазначеної проблеми є здійснення порівняльного аналізу зарубіжного досвіду щодо реалізації комплексних взаємозв'язків у рамках інформаційної підготовки майбутніх економістів у закладах вищої освіти; розробки інформаційної підготовки фахівця будь-якого напрямку будівельної спеціалізації, коригування її

змістовного наповнення для різних будівельних спеціальностей на основі комплексних зовнішньопредметних і внутрішньопредметних зв'язків.

Широке впровадження комп'ютерно-комунікаційної техніки, банків даних будівельного спрямування, Web та ГІС-технологій, інформаційно-математичних моделей у практику управління соціальними, архітектурно-конструктивними, організаційно-технологічними і фінансово-економічними рішеннями змінюють зміст професійної підготовки спеціалістів будівельного профілю. Інформаційно-телекомунікаційні технології стали вже нерозривно пов'язані з усім процесом навчання в закладах вищої освіти і з кожною економіко-будівельною дисципліною зокрема.

Стрімке вдосконалення комп'ютерної техніки, прикладного програмного забезпечення та зміна форм інформаційної діяльності фахівців економіки будівництва зумовлюють швидке старіння знань, вмінь у галузі інформатики та інформаційно-телекомунікаційних технологій і породжують потребу вдосконалення змісту підготовки в цій галузі.

Підбір навчального матеріалу підготовки до інформаційної діяльності повинен бути заснований на вивченні всіх основних компонентів логічної структури навчальних предметів – основ економічної науки, організації будівельного виробництва, професійних функцій економічних спеціальностей – з урахуванням комплексних міжпредметних зв'язків інформатики з окремими предметами та циклами.

Найбільше значення для логічної побудови підготовки економістів до інформаційної діяльності, як показало опитування викладачів-будівельників, мають такі види зв'язків: між інформаційними процесами в технологічних, соціальних та технічних системах будівельного комплексу, що розглядаються в різних фундаментальних, спеціальних та професійно орієнтованих навчальних предметах; за методами дослідження (моделювання, формалізація, комп'ютерний експеримент та ін.) і практичним використанням студентами програмного забезпечення загального призначення (текстові редактори, електронні таблиці, СУБД, програми обслуговування мереж та ін.) під час вивчення різних економічних та будівельних наук; об'єднувальні закони окремих наук у більш загальні філософські поняття інформатики (наприклад, "інформаційна ентропія", "інформаційний потенціал", "інформаційний ресурс" та ін.); наукових знань із практичною інформаційною діяльністю; між практичними інформаційними функціями (використання обмежених можливостей комп'ютеризації виробничих процесів; оперативне та вчасне виконання інформаційних процедур; обмін економічною інформацією за допомогою комп'ютерних телекомунікацій та ін.) спеціалістів різних будівельних напрямів.

Навчальний процес припускає засвоєння студентами міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків курсу інформатики. Їхнє здійснення іноді утрудняються тим, що різні предмети інформаційної підготовки, що мають зв'язок з певними розділами інших будівельних та економічних предметів, можуть вивчатися в різний час. Тому доцільно розглядати реалізацію попередніх, чи випереджувальних, і наступних міжпредметних зв'язків. Це

забезпечується структурою навчального плану і логікою навчальних предметів. Звідси впливає необхідність проведення педагогічного дослідження із обґрунтування та розробки навчальних планів і програм предметів підготовки до інформаційної діяльності для всіх економічних спеціальностей, що забезпечували б успішне формування міжпредметних зв'язків і сприяло послідовному підключенню навчальних предметів. Для будівельних спеціальностей дуже важлива комплексна побудова вивчення професійно орієнтованих розділів навчального курсу інформатики та деяких спеціалізованих предметів будівельної освіти. Тобто для деяких спеціальностей може застосовуватися паралельний спосіб підключення навчальних розділів курсу інформатики до вивчення спеціалізованих економічних предметів, що обумовлено логікою їх вивчення. Зміст цих розділів слід розподілити за курсами навчання таким чином, щоб вміння та навички роботи з інформацією, необхідною для успішного вивчення спеціалізованого предмету, формувалися завчасно. Так забезпечуються міжпредметні зв'язки курсу інформатики, що не порушують його логіку та логіку певних економічних предметів будівельного напрямку.

Теоретичне обґрунтування принципу комплексних взаємозв'язків підготовки майбутніх економістів будівельного профілю в будівельних вищих навчальних закладах до інформаційної діяльності, на наш погляд, є перспективною ідеєю, що характеризується науковою значущістю та педагогічною новизною. Важливо підкреслити, що реалізація комплексних взаємозв'язків у рамках підготовки економістів будівельної галузі до застосування засобів інформатизації будівельного комплексу у своїй професійній діяльності є важливою умовою формування їх професійної компетентності в сучасних умовах постіндустріального суспільства та фактором розвитку їх інформаційної культури.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОГО КОНТРОЛЮ ОПЕРАЦІЙ НА РАХУНКАХ В БАНКАХ

Стемковська І. В., ст. викладач, Александрова М. І., магістр ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут», м. Бережани

У зв'язку з постійними змінами зовнішніх та внутрішніх чинників, що впливають на результати господарської діяльності, посиленням зацікавленості в раціональності та доцільності розпорядження підприємством наявними ресурсами зростає необхідність проведення своєчасного і якісного контролю господарської діяльності.

Внутрішньогосподарський контроль є видом економічного контролю власника, являє собою систематичне спостереження та перевірку ефективності використання активів та зобов'язань підприємства, виробництва при найменших витратах, повне збереження майна, профілактика безгосподарності та розкрадання, законність та доцільність господарських операцій та процесів, що здійснюються керівництвом підприємства або уповноваженим ним